I Made Bidja

ATIWA - TIWA

(PÊNGABENAN)

Kamedalang antuk : "YAYASAN KAWI SASTRA MANDALA" Jln. Pulau Timor 4 Singaraja.

- Perct MUTIARA -

P R A W A C A N A

OM AWIGHNAM ASTU.

Panuhun tityang mêngaturang sêmbah baktin ti-tyang ring bukpadan Ida Sanghyang Parama Kawi, talêr ring Ida Sanghyang Aji Saraswati, mangda tan kêneng upadrawa, dwaning tityang mênyalin lontar patêtiwan (pêngabênan) kê aksara latin. sêmaliha sêtata tityang nunas kêrahayuan majêng ring Ida.

Talêr tityang tan lali mêngaturang pangênjali umat "OM SWASTI ASTU" majêng Ida Dane sami. Pu-niki tityang ngapupulang indik patêtiwan (atiwa - tiwa), sami mênganutin kêcap Mpulutuk (lontar). Patêtiwan punika tityang têdun wantah sane kêtah kêmargiang an-tuk para sulinggih, kaping kalih Ida Dane sami. Puniki tityang wêwêhin malih antuk ala - ayuning Dewasa / dina patêtiwan sami tityang ambil saking lontar (Lontar Sur-ya Mandala, lontar Patêtiwan), wentên malih sane da-gingin tityang iriki Patêtiwan (pêngabênan) manut lon tar YAMA PURWANA TATWA sane sampun kakuku-hang antuk para Sulinggih sami sane wentên ring Bali, (pesamuan Dharma Asrama Parisada Dharma Hindu se-Bali tgl. 17 s/d 23 Nopember 1961 di Campuan Ubud).

Pamêkas sêkadi mangkin tityang ngalungsur ka-ledangan Para Sulinggih mangda kayun ngêmargiang (ngêntas) Yama Purwana Tatwa punika.
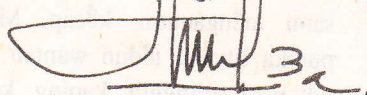
Sêmalia yan wentên kaiwangan - kaiwangan papupulan tityang puniki mangda Ida Dane ngawêwêhin, mangda prêsiddha ugi paripurna.

Maka pamuntat atur, tityang nunas gung ampura mênawita wentên atur tityang lêpit, majêng ring Ida Dane sami.

Om Śanti, Śanti, Śanti .... Om.

Singaraja, 10 Oktober 1987.
Sane ngapupulang
tityang,

(I MADE BIDJA)

PARISADA HINDU DHARMA INDONESIA
Alamat Kampus STKIP "Agama Hindu"
Singaraja Telp. 21275 Sgr.

Nomor : 47/PHDI. BLL/90 Singaraja, 27 Sept.1990
Lampiran : -
H a l : Ucapan Terimakasih

Kepada Yth. : **I Made Bidja**
Br. Peguyangan / Sdr.
di -
Singaraja

Om Swastyastu,

Dengan ini kami mengaturkan ucapan terimakasih atas karya Saudara berupa : 1. Atiwa - tiwa dan 2. Mantra, dari Lontar Yama Purana Tattwa, Weda Parikrama dan Lontar - lontar dari Gedung Kirtya, yang dapat memperkaya perpustakaan umat Hindu. Semoga ada gunanya.

Om Siddhirastu,
Om Śanti, Śanti, Śanti Om ....

Parisada Hindu Dharma Indonesia
Kabupaten Buleleng
Wakil Ketua II,

PARISADA HINDU DHARMA INDONESIA KAB. BULELENG

ttd.

(I GEDE WENTEN, BA.)

Om, Awighnam Astu.

A. MANUT LONTAR AJI LOKA KERTI

1. **SAWA PRÊTEKA :**

   Awatang sawa, prêkêrtinya saka sidan, ngangge tirtha Pêngêntas, Maulan Taga, Mapatulangan, Mê bantên Têben, Mêdamar Kurung, Bale Salunglung, Saji Sêtangkêp, separi kramaning prêteka. Wus basmi, raris rineka, pamuputnya anyut.

2. **NYAWA WEDANA :**

   Têtingkahannyane kadi sawa prêteka, nanging tan pêsawa, ngangge pêngawak antuk cêndana / Majagau. Punika rineka sêpatutnya, manut kadi ring ajêng.

3. **PRANAWA :**

   Indik puniki kêpalih dados 3 paosan luwirnya :

   a. PRANAWA UTTAMA : mapêngawak antuk toya, nentên ngangge Bantên têben, tan pêdamar kurung, tan ngangge Pêtulangan, upakarannya kadi Nyawa Wedana.

   b. PRANAWA MADYA : Upacaranya tan bina ring kakêrik sari rawuing saji, luirnya : Suci Adanan, Panjang Ilang, Nasi Angkêb, Saji Tarpana, Liwêt Pirata, Pangadang - adangan, Panca Upacara, Puspa Jati, Sok Cegeeg, Punjungan Putih Kuning, dados wêwêhin Bantên Pênêbusan, nentên ngangge Pêtulangan. Gêsêng ring Sêsênden (cubek anyar).

c. PRANAWA NISTA / ALIT : Maka pêngarêp, Saji Tarpana sêtangkêp, Bubur Pirata, Nasi Angkêb, Ajêngan Putih Kuning, Panjang Ilang, muah Tirtha Pêngêntas.

4. S W A S T A :

Swasta puniki dados 4 pêrangan, luwir ipun :

a. SWASTA : Adêgan wantah kêkalih Lanang - Istri, mêpêngawak Bangbang, nentên ngangge damar kurung, tan pêbantên têben, tan Papêtulangan, upakaranya : saji sêtangkêp, Nasi Angkêb, Bubur Pirata, Panjang Ilang, Punjungan Putih Kuning, Tirtha Pêngêntas.

b. SWASTA SUNDARI : Kêramanya patêh kadi Swasta kewantên ngangge adêgan pêngawak sêkatah sawane kêtangiang

c. SWASTA GÊNI : Awatang, atawi bah prêmang ke, prêkêrtinnya tanpa Patulangan, tanpa Damar Kurung, tanpa Bantên Têben, sêsampune sawa punika rawuh ring setra, tiwakin tirtha Pêngêntas, rikala ngêsêng dulurin : Daksina asiki, Wija catur warna mewadah têmekur, Artha 225 Bolong, wus punika raris reka saha saji Arêpan, Bubur Pirata, Panjang Ilang, Punjung Putih Kuning, Kêlungah mekasturi, Upakara Bêbajangan. Sampun puput raris anyut. Wêkasan Sêkah.

d. SWASTA PRANAWA : Bantên kadi swasta gêni, sakewantên ngangge Daksina Soroh 5 Asiki, Pêngawaknya sêkah, kêwangen rineka ring umah. Benjang ipun lêbuang, raris gêsêng. Malih kêajum dados puspa, tibakin Tirtha Pênglukatan, Tirtha Pabêrsihan, Makêlasa Gandawari, Dêdampingnya : Saji, Suci, Nasi Angkêb, Bubur Pirata, Punjung Putih Kuning, Pêngaskara. Sêsampune dados sêkah, gênahang ring dêdampa, sinarêngan tiwakin Tirtha Pêngêntas, sêsampune gêsêng, arangnya duduk tur reka. Risampune puput, ambil sêkahe gênahang ring duur abune, upakaranya tunggal, sinarêngan pinuja, sinarêngan kêanyut.

B. MANUT TUTUR BUDHA GAMA :

Rikala ngaben sawa punika nentên kê basmi, kewantên mapêndêm. Wadahe talêr tan kabobor, kewantên matêktêk ring duur Bangbange, dagingin pasêpan wiyadin Dupa, tatakin antuk Piring Sutra (jêmbung putih). Abune sane ulung ring piring (jêmbung) sutrane kêumpamiang Galih sang seda. Punika sane karêka. Wus rineka, raris kêpujain, puput pinuja, kauyêg kêdadosang sêkah, saha Tarpana. Panguntat kêanyut.

C. MANUT LONTAR AJI PURWAKÊRTHI :

Ring Aji Purwakêrethi, wentên kêbawos sapuniki : Mojar Ida Sanghyang Kanuruhan : Uduh anakku, manian yan mami pêjah aywa anakku ngawe akna wadah, yadyastun busana Mas manik, Wastra sarwa endah, mwang têtabuhan Gong, rawuhing unen - unen, mwah wali wayang rahina wengi, ika kabeh tan ana ngawe tustaning twas mami, apan iku angrêwêdi lam-

pah mami. Kunang mami minta ring anakku kang munggah ring tuwasing mami, luwirnya : Gêni Pralina Sunya, Toya Dalan Apadang, Bubur Pirata, Diyus Kamêligi. Iku sidha kna pinintangku ri kita, apan iku ngawe tustaning twas mami mangungsi SIWA PADA.

1. Agêni Pralina Sunya ngaran = maraning sarwa bak sa, atêmah sarira suksma, ngaran kewala Citta-Liliya.
2. Toya Dalan Apadang ngaran = nuh tudung sucima, ngaran kewala Suddha Ambêk.
3. Bubur Pirata ngaran = Sarining akasa pêrtiwi, ngaran Amrêtha urip, uriping dadi.
4. Dyus Kamaligi ngaran = Nirmala suksma jati, ngaran Kewala Nirmala Adnyana.
5. Trikaya Parisuddha nirmala ngaran = parisuddhaning karma tiga : ndiyeka, nihan = prakêrtining manah, sabda, wak : kabeh paringkêsannya :
   a. Manacika ngaran = mudita, kita buddhi asih ring samaning tumitah
   b. Wacika ngaran = karunya wêcana, satya wakya, sabda tuhu, ngawe enaking angrêngê.
   c. Kayika ngaran = metri, suka atulung urip, dharmesta, kita wêcana, lila yukti, angawe enaking tumitah muang tuminggal.

Mangkana luwirning prêteka ulah akna denta, dalaning Sang Pitratma umêntasing SIWA PADA, mwang Buddha Laya, sida maka pangutas hutang ring yayah renanta. Mangkana ling Sanghyang Kanuruhan ring anak ira.

D. YAMA PURANA TATWA :

1. Rikala jagate katibanan pakewuh, katibanan gering sasah mêrana, tatumpur mwang gêrubug, rikala pêrang kêrahuan musuh, kari sawane ring bale, dyastun sampun mapêndêm, kewantên durung kêaben, yadyapin sampun sêtahun lawasnya, wênang punika sami Prênawa. Gêsêng sawane ring setra, muah kirim, ngangge saji Nista mara upakarannya sêkadi : Panjang Ilang, Bubur Pirata, Ajêngan Putih Kuning, Nasi Angkêb, Bija Catur Warna, Kalungah Mêkasturi, Pêras, Sorohan, Saji Tarpana, Dyuskamêligi, anut separi kramannya.
2. Sang seda sane tan kêtêmu sawanya, punika wênang Swasta, Upakaranya, puput antuk toya, kewantên Tirtha punika kêawakang Sang Pêjah, Suci 3 soroh, Bubur Pirata, Nasi Angkêb, Ajêngan Putih Kuning, sêpari kêrama, pasang - pasang wênang, kêrama mangkêp, Daksina sang ngêranjingin sêpatutnyane. Riwus magêsêng, karyanang puspa. Pênguntat raris kêanyut. Kewantên yan kêpanggihin sawanya tan wenang Swasta, patut prêteka sêkadi kêramannya.
3. Yening wentên Wwang rare seda, mayusa 5 sasih utawi langkungan, seda kêna gêring, talêr dados basmi , tiwakin Tirtha Panglêpas Rare.
   Gawenen Saji Tarpana. Anyut prêmangke.

4. Malih tingkahing Wwang seda ma - pêndêm prê mangkin, wênang ngangge Tirtha Pangêntas. Palanya polih linggih Sang Atma ring Batur Kê-mulan, yadyastun suwe nentên kaupakara wyadin keaben.

E. MÊMUKUR / NYÊKAH

Indik mêmukur / nyêkah puniki wentên mêkudang rentetan luwir ipun :

1. NYÊKAH NISTA / ALIT :
   Puput ngêrosin kewantên, anut sêpari krama.

2. NYÊKAH MADYA / NYÊKAH NGANGSEN :
   Mapêngawak klakat Suddha Mala Buluh Gading. Daun Bingin 21 bidang dados 9 tusukan, Saji, ngangge Catur Ŗêbah, anut sêpari kramanya.

3. NYÊKAH KURUNG :
   Puput ring Jêro, luwirnya sêkah antuk buluh Saji ngangge Catur Mukti, anut sêpari kramanya, sêsam pune puput, raris kêanyut.

4. SÊKAH (NYÊKAH) UTTAMA :
   Mêwasta MALIGIA Yadnya, sêkarnya karang Suci, ring gênahe pacang nganyut ngadêgang Sanggar Tawang, gênah ngastawa Sanghyang Baruna. Ben-jangne patut Mêlayagin, saha upakara den asangkêp Sapunika pari indikannyane.

T U R U N A N
"Y A M A - P U R W A N A - T A T W A"

Menurut Piagam Campuan Ubud, yaitu putusan rapat Dharma AsramaParisada · Dharma Hindu se Bali Tanggal 17 s/d 23 Nopember 1961 antara lain bahwa Pengabenan (Atiwa - tiwa), ditetapkan sebagaimana jelas bunyi piagam itu. Pelaksanaan atiwa - tiwa / pembakaran mayat ditetapkan menurut ketentuan dalam Yama Purwana Tatwa, terutama mengenai upacara bebantennya yang se-derhana dan dilaksanakan didalam tujuh hari / lebih cepat lebih baik dengan tidak memilih Dewasa.

Upacara salah pati, Ngulah pati, Kêpêngawan, Sa-kit Ila (lepra) dan sebagainya, upacaranya disesuaikan dengan orang mati biasa, dengan menggunakan upacara Bantên Pênêbusan dimana orang itu mati.

Bunyi Yama Purwana Tatwa adalah sebagai berikut :

Nihan kecap daging Yama Purwana Tatwa, prêsi-da tingkah angupêkara sawa Sang Mati, Agung, Alit, Nista, Madya, Uttama, maka patuting ulah Sang mêgama Tirtha ring Bali rajia, tan wênang mapêndêm, mangda mangêsêng juga, sahika suba caranya prêsida Sang Atma molih ring Bhatara Brahma, apituwi tan pêbya, swasta ring Sanghyang Agêni, sida amanggih rahayu sanghyang Atma.

Kunang yan sampun sahika sama amanggih rahayu Sang Pitara, hica Bhatara lumingga ring Jagat.

Salinan Ucap YAMA PURWANA TATWA IHTTI SASTRA dari MAHA MUNI SAKTI TELAGA dikala abad ke 15.

Yang mengambil turunan O l e h	P.S. Kepala Dinas Agama Daerah Tingkat I Bali
Ttd	Ttd
I MADE BIDJA Sgr, 24 Januari 1978	**IDA BAGUS GEDE**

KUNANG UPAKARANYA MAGÊSÊNG :

Rawuhing ring setra tibanin Tirtha Pêngêntas, duking magêsêng dulurannya :

1. Daksina . . . . 1 (asiki)
2. Canang sari . . . . 7 tanding
3. Jinah Bolong 225
4. Bêras Catur Warna mêwadah Têmekur
5. Ngangge keṛêb Sari sê hasta (1½ m) kain kasa

   (putih), sane mêdaging Aksara ONGKARA :

Gênah akna ring dadaning sawa kagêsêngan kabeh. Risampuning basmi ikang sawa, arêngnya supit kadi cara pinipis ring watu yadiapin sêsênden pada wênang, raju wadahin Nyuh Gading adê - gkêna PUSPA - LINGGA tumuli ayabin :

a. Bubur Pirata
b. Kêtupat Pesor
c. Saji Punjungan Putih Kuning
d. Dyuskamêligi

Wusan hanyut ikang Puspa - Lingga têkeng kampuhnya, presida sahika kramanya.

Kunêng Wêkasan wênang, sêkama - kama amṛeteka sapêkrianing Sang Atma wedana ngaran :

1. NYÊKAH.
2. MAMUKUR.

UPACARA RIKALA MÊRSIHIN (NYIRAMANG) SAWA

1. Siramang antuk toya tabah.
2. Ambuhin, Asisig, Boreh awak, Boreh batis (cokor).
3. Malih siramang antuk toya / toya kum - kuman.
4. Mêsalin tikêh sane mêdaging kain putih.
5. Kêrik kukunya (tangan, cokor) antuk lemat (tiyuk) anyar.
6. Kuwangen, pagêmêlan 11 keteng gênahang ring huluhati, momon ring cangkêm.
7. Eteh - eteh Pangrêkaan.
   a. Panyingakan dagingin kaca.
   b. Untu (gigi) dagingin baja.
   c. Hirung (cunguh) dagingin kêmbang mênuh.
   d. Wimba (alis) dagingin don intaran.
   e. Karna (kuping) dagingin malêm.
   f. Sumsum dagingin umbin gadung.
   g. Uwat dagingin kawat baja.
   h. Purus (anak lanang) dagingin 2 jêbug garum, (pinaka butuh) inje ilut pinaka purus. Anak istri dagingin sampar wantu ring sêrira.
   i. Kulit dagingin peripihan emas (perak).
   j. Ring salwiring buku - buku dagingin kuwangen.
   k. Ring hulu angên (hati) dagingin kuwangen 9, Reka sêkadi padma.
   l. Sêmbar antuk don tuwung.
   m. Kêrêb sari sane mêdaging aksara **ONGKARA** ( ) sane sampun kêjaya - jayain antuk Sulinggih (Pêmangku Kawitan).
   n. Raris gulung tur gêlilikin taluh.
   o. Yan prade kirangan eteh - eteh ipun mangda Ida dane nagingin saparikramanya.
   p. Sawane linggihang ring balene raris aturin larapan sêpari kramanya, raris nyumbah.

Risampune sawa punika sampun ring setra margiang sêkadi katêrangan ring arêp.

ALA - AYUNING DEWASA ATIWA - TIWA / PÊNGABENAN MANUT LONTAR SURYA MANDALA

A. DINA AYU ATIWA - TIWA

1. Sukra Umanis, Uku Ukir, Tanggal ping 11 (solas)
2. Soma Pahing, Uku Warigadian, Tanggal ping 2 (dua).
3. Sukra Wage, Uku Kuningan, Panglong ping 13 (têlulas).
4. Wrêspati Umanis, Uku Sinta Tanggal ping 4 (empat).
5. Sukra Umanis, Uku Mrakih, Tanggal ping 8 (kutus).
6. Sukra Pahing, Uku Matal, Tanggal ping 11 (solas)
7. Wrêspati Pon. Uku Uye, Tanggal ping 9 (sya).

B. ALA / AYUNING UKU / DINA ATIWA - TIWA / PÊNGABENAN

1. NUJU INDRA :

   a. Rêdite Umanis, Uku Warigadian
   b. Rêdite Pon, Uku Mêdangsya
   c. Rêdite Kliwon, Uku Watugunung

   Ika rahayu dahat, byakta Sang Atma mantuking Swargan Bhatara Indra.

2. NUJU GURU :
   a. Wrêspati Wage, Uku Bala
   b. Wrêspati Pon, Uku Krulut

   Ika rahayu dahat, marganing atiwa - atiwa byakta Sang Atma mantuking Swargan Hyang Siwa.

3. NUJU YAMA :
   a. Saniscara Pahing, Uku Mrakih
   b. Saniscara Pon, Uku Ugu.

   Ika ala dahat, Sang Atma tinumpêk ring kawah Cambrêgumuka.

4. NUJU RUDRA :
   a. Anggara Umanis, Uku Wariga
   b. Anggara Pon, Uku Langkir
   c. Anggara Wage, Uku Matal.

   Ika rahayu dahat, Sang Atma mantuking ring Bhatara Rudra.

5. NUJU BRAHMA :
   a. Buda Kliwon, Uku Matal
   b. Buda Umanis, Uku Dukut

   Ika rahayu dahat, Sang Atma mantuking ring Bhatara Mahadewa.

6. NUJU KALA :
   a. Sukra Kliwon, Uku Watugunung
   b. Sukra Wage, Uku Uye

Ika ala dahat, Sang Atma kalêbu ring Yamaniloka.

7. NUJU UMA :
   a. Soma Kliwon, Uku Krulut
   b. Soma Umanis, Uku Bala
   Ika Rahayu dahat, Sang Atma mantuking ring Bhatara Wisnu.

8. NUJU SRI :
   a. Sukra Pahing, Uku Gumbrêg
   b. Sukra Umanis, Uku Klawu
   c. Sukra Wage, Uku Kuningan
   Ika rahayu dahat, Sang Pitara mantuking Swargan Bhatara Sambu.

C. SASIH TAN DADOS NGÊLAKSANAYANG ATIWA - TIWA

a. Sasih Kapat
b. Sasih Kêlima
c. Sasih Dista
d. Sasih Sada
e. Sasih Kêsanga
f. Sasih Kêdaṣa
g. Sasih Kaṣa

D. SASIH SANE DADOS NGÊLAKSANAYANG ATIWA - TIWA

a. Sasih Karo
b. Sasih Kêtiga
c. Sasih Kêpitu
d. Sasih Kawulu
e. Sasih Kêênêm

E. NIHAN DEWASA TAN WÊNANG AMBAHIN ATIWA - TIWA LUWIRNYA :

Manut Lontar Patetiwan

1. Wuku Sinta nuju Rêdite
2. Wuku Wariga nuju Rêdite
3. Wuku Warigadean nuju Rêdite
4. Wuku Landep nuju Coma
5. Wuku Ukir nuju Anggara, Wrêspati, Sukra.
6. Wuku Kurantil nuju Buda
7. Wuku Dungulan nuju Buda
8. Wuku Mrakih nuju Buda
9. Wuku Julungwangi nuju Coma, Buda, Sukra
10. Wuku Langkir nuju Coma, Buda, Sukra
11. Wuku Pahang nuju Coma, Buda, Sukra
12. Wuku Mêdangkungan nuju Coma, Buda, Sukra
13. Wuku Mênail nuju Coma, Buda, Sukra
14. Wuku Watugunung nuju Coma, Buda, Sukra
15. Wuku Krulut nuju Rêdite, Anggara, Wrespati
16. Wuku Mêdangsya nuju Redite, Saniscara
17. Wuku Pujut nuju Rêdite, Saniscara
18. Wuku Matal nuju Rêdite, Saniscara
19. Wuku Uye nuju Rêdite, Saniscara
20. Wuku Klawu nuju Rêdite, Saniscara
21. Wuku Dukut nuju Rêdite, Saniscara
22. Wuku Tolu, ala dahat tan yogya ambahin saluwiring Yadnya Karya Ayu.

Tan yogya amurug ambahin Atiwa - tiwa, iti alanya :
Matya sinandêr ing Sawung, matya sinandêr ing-Sêsapi, matya sinandêr ing Krebek, matya sinadêr ing Kilap, sinarap Mong, matya labuh, matya anak-anak, matya kêlêbu, matya labuh gêni, katiben lara tan kêneng sambêt, sasab mrana, makweh kêwastunan dening Bhatara Guru, mangkana linging Haji / Sastra.

Nihan tingkahing Atiwa - tiwa tan wênang anggen Dewasa yan ring Yama, tiba Yamaloka, yan ring Kala, tiba ring Kala Gêni, yan ring Guru, Paumaning Dewa Bhatara Kabeh tan wênang purugên, yan ring Rêdite Umanis, yang purugên sami sapatika tan wun tiba ring kawah. Sang Pitara, mwah Sang agawe katêmah den ira Bhatara Agêni Den prêyatna Sang Sadaka (Sulinggih) angêntasa Wwang pêjah, aywa pêpêka, ika alaning Guru, Kala mwang Yama.

Hana malih Luwirnya :

1. Sukra Kêliwon
2. Saniscara Umanis
3. Rêdite Pahing
4. Sukra Pon
5. Saniscara Wage
6. Rêdite Kêliwon
7. Rêdite Umanis
8. Coma Wage
9. Anggara Wage
10. Sukra Wage

Ika sami tan wênang purugên, kêna upadrawa dening Bhatara Agêni. Manut Lontar Patêtiwan.

DAGING TÊTANDINGAN DYUS KAMALIGI

1. Nyuh pinaka sirah.
2. Don têmên pinaka bok
3. Pangi pinaka jagut
4. Pudada pinaka susu (Nyonyo)
5. Taluh pinaka pipi
6. Pipis bolong anggen pêngawak akehnya 66 bolong
7. Isen pinaka jêriji cokor (batis)
8. Kunyit pinaka jêriji tangan
9. Têbu pinaka tulang
10. Don klayahan pinaka layah
11. Pusuh pinaka papusuhan (jantung)
12. Paku bêsi pinaka balung
13. Kawat pinaka wat
14. Bubur pirata.
15. Klungah nyuh gading
16. Payuk kêdas maisi yeh kumkuman
17. Isin kalbasa
18. Tanah barak, tanah putih
19. Kacang - kacangan (kace, kacang barak, undis)
20. Tangkêpan (têtandingan mêdaging tumpêng 1, medaging tumpêng 3)
21. Tungkêd antuk êha tur glagah
22. Pisang payasan
23. Pênek punggêlan
24. Suwah 54 katih mapêsêl, suwah pêtat 54 katih mapêsêl
25. Kuwangen mawadah kojong don biyu 11 keteng (2 kojong)

26. Mêka 54 belahan
27. P a n g ṛ ê s i k
28. Bêras catur warna mawadah têmekur
29. Canang cêplek 11 tanding
30. K u k u s a n d a d a k a n
31. Isin jong (miyik - miyikan, angêt - angêt)
32. L i s
33. Pulakêrti mêdaging kain putih, barak, sêlêm.

Kirang langkung antuk mangaturang daging (isin) têtandingan dyuskamaligi mangdẽ Ida dane ngampurayang.

DAGING PANJANG ILANG

Sane Lêbêng :

1. P i s a n g p a y a s a n
2. Tulung Agung Tulung Urip
3. T i p a t a k e l a n
4. Nasi Bulan, Nasi Surrya, Nasi Garuda, Nasi Yang Ialah, têbeng langit, dagingin kelor mêngsêb tur muluk jaringan.
5. T a n g k ê p a n
6. Sate - satean (sami mêdaging 11 atawi 3 katih (kakuwung, sate asêm, sate lêmbat, jêpit babi, jêpit gunting, let - let, jepit balung)
7. Sujeng ategen (tuwak, yeh)
8. S e r e m b e n g
9. T ê t a m p a k
10. B a s e t a m p i n
11. Baas sampian.

Sane Matah

1. Nyuh asiki, baas, base tampin
2. Daksina mêtaluh bebek
3. Biyu 3 bulih matah
4. b a b u n g k i l a n
5. D o n L a t ê n g
6. O o t

7. T a i n s i a p
8. Kacang - kacangan sami matah
9. Panak biyu mêdaging pipis 3 keteng tur lilit antuk bênang tri datu, kain putih pada makêbis mêwarna 3 (barak, sêlêm, putih)
10. P i s a n g p a y a s a n
11. T ê g ê n - t ê g ê n a n

Mênawita wentên kirangan daging ipun mangda Ida dane ngawêwêhin malih, sêmalihe kirang langkung antuk tityang mêngaturang sêpêripolah daging Panjang Ilang puniki tityang nunas ampura bangêt.

$$$$$$$ Perc. Mutiara Sgr. $$$$$$$